

ข้อกำหนดการปฏิบัติ การปฏิบัติที่ควรกระทำและไม่ควรกระทำ (Dos & Don'ts)

ในการประพัตินทางจริยธรรม

หน่วยงาน กองทัพอากาศ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙

บทนำ

กระทรวงกลาโหมได้จัดทำประมวลจริยธรรมของหน่วยงาน โดยกำหนดเป็นระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยประมวลจริยธรรม พ.ศ.๒๕๖๔ เพื่อเป็นมาตรฐานความประพฤติและเป็นหลักปฏิบัติให้เกิดการปฏิบัติงานเป็นไปตามหลักคุณธรรมจริยธรรมตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยมาตรา ๒๗๙ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการจัดทำมาตรฐานจริยธรรมของข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท ซึ่งยังคงสอดคล้องกับบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ที่กำหนดให้คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญต้องจัดทำร่างรัฐธรรมนูญให้ครอบคลุมกลไกที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมความเข้มแข็งของหลักนิติธรรม และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และ ธรรมภิบาลบาลในทุกภาคส่วนและทุกระดับ และยังมีผลบังคับใช้ต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๕๒ ที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ออกประกาศให้มีผลบังคับใช้ต่อไป จนกว่าจะมีประกาศเปลี่ยนแปลง (ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๔/๒๕๕๗) โดย สาระสำคัญของระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยประมวลจริยธรรม พ.ศ.๒๕๖๔ สรุปได้ดังนี้

๑. ข้าราชการกระทรวงกลาโหมจะต้องยึดถือและปฏิบัติตามค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรม ๑๔ ประการ ดังนี้

- ๑.๑ การเชิดชูและรักษาไว้ซึ่งพระบรมเดชานุภาพแห่งพระมหากษัตริย์เจ้า
- ๑.๒ การพิทักษ์รักษา ปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์
- ๑.๓ การรักษาไว้ซึ่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ๑.๔ การพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งเอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ
- ๑.๕ การพิทักษ์และรักษาผลประโยชน์ของชาติ ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

- ๑.๖ การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้องเป็นธรรม และถูกกฎหมาย
- ๑.๗ การให้การช่วยเหลือแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ
- ๑.๘ การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน โดยไม่บิดเบือนข้อเท็จจริงภายใต้กรอบของกฎหมาย
- ๑.๙ การยึดมั่นในคุณธรรม และจริยธรรม
- ๑.๑๐ การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ
- ๑.๑๑ การมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้
- ๑.๑๒ การยึดมั่นในระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ และแบบธรรมเนียมของทหารอย่างเคร่งครัด
- ๑.๑๓ การเชิดชูและรักษาไว้ซึ่งเกียรติยศ เกียรติศักดิ์ของทหาร
- ๑.๑๔ การเชื่อถือผู้บังคับบัญชา และการปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด รวมทั้งการปกครองผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความยุติธรรม

๒. ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน เผยแพร่ และปลูกฝังให้ข้าราชการกระทรวงกลาโหม ที่ปกครองอยู่นั้นรับทราบและยึดถือปฏิบัติตามค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมอย่างเคร่งครัด

๓. การฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมในระเบียบนี้ ถือเป็นการกระทำผิดวินัยจกต้องรับโทษหรือรับทัณฑ์ตามกฎหมายว่าด้วยวินัยทหารหรือแบบธรรมเนียมของข้าราชการกระทรวงกลาโหมประเภทนั้น ๆ

๔. หากข้าราชการกระทรวงกลาโหมที่ถูกลงโทษ หรือทัณฑ์ ด้วยเหตุแห่งการฝ่าฝืนค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรม เห็นว่าไม่เป็นไปด้วยความเหมาะสม เป็นธรรม สามารถร้องทุกข์ หรืออุทธรณ์ได้ตามกฎหมายว่าด้วยวินัยทหาร แบบธรรมเนียม หรือวิธีการที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

๕. ให้ส่วนราชการรายงานผลการปฏิบัติตามระเบียบนี้ถึงปลัดกระทรวงกลาโหมภายในวันที่ ๓๐ กันยายนของทุกปี โดยจัดทำบัญชีรายชื่อของผู้ที่กระทำการฝ่าฝืนค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมเหตุแห่งการฝ่าฝืน และการลงโทษหรือการลงทัณฑ์ทางวินัยที่ได้รับ

๖. ปลัดกระทรวงกลาโหมเป็นผู้รักษาการตามระเบียบ

ดังนั้น ระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยประมวลจริยธรรม พ.ศ.พ.ศ.๒๕๖๔ จึงประกอบด้วยเนื้อหาสาระสำคัญที่เป็นที่มาของแนวทางปฏิบัติของข้าราชการกองทัพอากาศในเวลาต่อมา จนถึงปัจจุบัน

มาตรฐานทางจริยธรรมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับพุทธศักราช ๒๕๔๐ - ฉบับพุทธศักราช ๒๕๖๐) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกของไทยที่ได้มีการบัญญัติเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมไว้ในฐานะที่เป็นเรื่องสำคัญ โดยมาตรา ๗๗ กำหนดให้ “รัฐต้องจัดให้มีแผนพัฒนาการเมือง จัดทำมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และพนักงานหรือลูกจ้างอื่นของรัฐเพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่” คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๒ มีมติเห็นชอบแผนการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมและค่านิยมในการบริหารภาครัฐ

โดยกำหนดให้รัฐจัดทำ “ค่านิยมสร้างสรรค์สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ” และ ก.พ. ในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๔๓ มีมติเห็นชอบให้นำค่านิยมสร้างสรรค์ไปเป็นแนวทางสำคัญในการจัดทำมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของทุกส่วนราชการ

ทั้งนี้ ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ กำหนดค่านิยมสร้างสรรค์ ๕ ประการ ได้แก่

๑. การยึดมั่นและยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง
๒. ความซื่อสัตย์สุจริตและความรับผิดชอบ
๓. การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้
๔. การปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม
๕. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

อย่างไรก็ตาม ในมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ก็ยังขาดสภาพบังคับ (Sanction) เพราะไม่มีบทกำหนดโทษว่า หากมีการฝ่าฝืนมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมแล้วผู้กระทำจะต้องได้รับโทษอย่างไร อีกทั้ง ไม่ได้กำหนดหน่วยงานที่จะกำกับดูแลการจัดทำประมวลจริยธรรม การคุ้มครองการละเมิดประมวลจริยธรรม รวมถึงไม่มีแนวทางที่ชัดเจนในการส่งเสริมให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐมีจิตสำนึกด้านจริยธรรมและจิตสำนึกที่ดี ทำให้การขับเคลื่อนภารกิจด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๙ จึงได้กำหนดให้ “มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่ละประเภทให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้น...” และมาตรา ๒๘๐ กำหนดให้ “...ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่เสนอแนะหรือให้คำแนะนำในการจัดทำหรือปรับปรุงประมวลจริยธรรมส่งเสริมให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีจิตสำนึกในด้านจริยธรรม...” และมาตรา ๒๗๙ วรรคสาม กำหนดให้การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่งถือว่าเป็นการกระทำผิดทางวินัยในกรณี que ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรายงานต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือสภาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี และหากเป็นการกระทำผิดร้ายแรง ให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณาดำเนินการ โดยให้ถือเป็นเหตุที่จะถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๗๐” จุดเด่นที่สำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้วางหลักในการพิจารณาสรรหา กลั่นกรอง หรือแต่งตั้งบุคคลเข้าสู่ตำแหน่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้อำนาจรัฐ รวมทั้งการโยกย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือนและการลงโทษบุคคลให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนดค่านิยมหลักสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๙ ประการ ดังนี้

๑. การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
๒. การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ
๓. การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนและไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
๔. การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย
๕. การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็วมีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ
๖. การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วนถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
๗. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐานมีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้
๘. การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๙. การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๖ ได้กำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับมาตรฐานทางจริยธรรมไว้ ดังนี้

รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีโดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติและปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

รัฐพึงดำเนินการให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐ ให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม โดยกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีมาตรการป้องกันมิให้ผู้ใดใช้อำนาจ หรือกระทำการโดยมิชอบ ที่เป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ หรือกระบวนการแต่งตั้งหรือการพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าวในมาตรา ๒๕๘ ข. (๔) ได้กำหนด “ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานบุคคลภาครัฐเพื่อจูงใจให้ผู้มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงเข้ามาทำงานในหน่วยงานของรัฐและสามารถเจริญก้าวหน้าได้ตามความสามารถและผลสัมฤทธิ์ของงานของแต่ละบุคคล มีความซื่อสัตย์สุจริต กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง โดยคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีความคิดสร้างสรรค์และคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้การปฏิบัติราชการและการบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีมาตรการคุ้มครองป้องกันบุคคลากรภาครัฐจากการใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมของผู้บังคับบัญชา” นอกจากการกำหนดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้ว ยังได้กำหนดไว้ในมาตรา ๒๑๙ “ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระร่วมกันกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมขึ้นใช้บังคับแก่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระรวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ ทั้งนี้ มาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าวต้องครอบคลุมถึงการรักษาเกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ และต้องระบุให้ชัดแจ้งด้วยว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมใดมีลักษณะร้ายแรง” สำหรับการจัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ คณะรัฐมนตรี มีมติมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับดูแลให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบ การดำเนินการเตรียมการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ โดยให้ ก.พ. รับผิดชอบการจัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมบุคคลของหน่วยงานของรัฐร่วมกับองค์กรกลางบริหารงานบุคคลประเภทต่าง ๆ โดยผลจากการประชุมร่วมกับองค์กรกลางบริหารงานบุคคลประเภทต่าง ๆ ได้กำหนดค่านิยมหลัก สำหรับการเป็นข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๗ ประการ ได้แก่

๑. ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศอันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒. ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดีและความรับผิดชอบต่อหน้าที่

๓. ยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม

๔. ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง และมีจิตสาธารณะ

๕. มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

๖. ไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

๗. ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ

การนำมาตรฐานทางจริยธรรมมาปรับใช้ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมควรเป็นการดำเนินการในเชิงบวกหรือเป็นการ“ป้องกัน” โดยนำไปยึดโยงกับการบริหารทรัพยากรบุคคล เช่น การกำหนดให้มีการนำผลการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม หรือประมวลจริยธรรมของหน่วยงานไปใช้ในขั้นตอนบรรจุ แต่งตั้ง การประเมินผลการปฏิบัติราชการ ซึ่งการดำเนินการทางจริยธรรมจะแตกต่างจากการดำเนินการลงโทษทางวินัยอันเป็นการดำเนินการในเชิงลบ หรือ “ป้องปราม”

สำหรับกลไกการขับเคลื่อนงานด้านจริยธรรมมุ่งเน้นให้ส่วนราชการเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินการ และเสนอให้มี “คณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรมเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือเรียกว่า กมจ. เป็นคณะกรรมการระดับชาติ ทำหน้าที่เสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมจริยธรรม รับผิดชอบการจัดทำและปรับปรุง

มาตรฐานทางจริยธรรมให้คำปรึกษา แนะนำ แก่องค์กรกลางการบริหารงานบุคคลต่าง ๆ วินิจฉัย ติความ หรือให้ความเห็นในเรื่องที่ขัดแย้งกับมาตรฐานทางจริยธรรม ตลอดจนกำกับติดตาม และประเมินผล การดำเนินการตามมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้เกิดผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม

นิยามศัพท์

นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องเป็นการอธิบายความหมายของประมวลจริยธรรมและคำศัพท์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประมวลจริยธรรม ได้แก่ คำศัพท์สำคัญที่เป็นพื้นฐานความหมายของประมวลจริยธรรม คือคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรม มาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และประมวล จริยธรรมหรือจรรยาบรรณ

๑. คุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรม

๑.๑ คุณธรรม (Virtue) หมายถึง สภาพคุณงามความดีทางความประพฤติและจิตใจ หรือคุณงาม ความดีที่เป็นธรรมชาติก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม หากประพฤติปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ก็จะเป็น สภาพคุณงามความดีทางความประพฤติและจิตใจของผู้นั้น

๑.๒ จริยธรรม (Ethics) หมายถึง ความดีงามทางสังคมมนุษย์ จำแนกแยกแยะว่าสิ่งไหนถูก และสิ่งไหนผิด หรือกฎเกณฑ์แห่งความประพฤติ หรือหลักความจริงที่เป็นแนวทางแห่งความประพฤติปฏิบัติ หรือความประพฤติที่เป็นธรรมชาติ เกิดจากคุณธรรมในตัวเอง ก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในสังคม รวมสรุป ได้ว่าเป็นข้อควรประพฤติปฏิบัติ หรือประมวลกฎหมายที่กลุ่มชนหรือสังคมหนึ่ง ๆ ยอมรับเป็นแนวควบคุม ความประพฤติ เพื่อแยกแยะให้เห็นว่าอะไรควรหรือไปกันได้กับการบรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่ม หรือปรัชญา สาขาหนึ่งว่าด้วยความประพฤติและการครองชีวิตว่าอะไรดี อะไรชั่ว อะไรถูก อะไรผิด หรืออะไรควร อะไรไม่ควร หรือกฎเกณฑ์ความประพฤติของมนุษย์ซึ่งเกิดขึ้นจากธรรมชาติของมนุษย์เอง ได้แก่ ความเป็นผู้มี ปัญญาและเหตุผลหรือปรัชญาญาณทำให้มนุษย์มีมโนธรรมและรู้จักไตร่ตรองแยกแยะความดี - ความชั่ว, ถูก - ผิด, ควร - ไม่ควร เป็นการควบคุมตัวเอง และเป็นการควบคุมกันเองในกลุ่ม หรือเป็นศีลธรรมเฉพาะกลุ่ม หรือธรรมที่เป็นข้อประพฤติ ปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม หรือหลักความประพฤติที่ดีงาม อันประกอบด้วย ศีลธรรม และคุณธรรมซึ่งเป็นพฤติกรรมที่พึงกระทำ ดังนั้น ผู้ที่มีจริยธรรมจึงเป็นผู้ที่มีความประพฤติที่ดีงาม มีศีลธรรมและมีคุณธรรม ทั้งนี้ จริยธรรมเป็นความประพฤติที่ดีงามโดยทั่วไปที่ข้าราชการจะต้องปฏิบัติ หากฝ่าฝืนถือว่ามีความผิดทางวินัย

๑.๓ ศีลธรรม (Moral) หมายถึง หลักปฏิบัติทางศาสนาที่บุคคลพึงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้ประกอบด้วยคุณธรรม หรือความประพฤติที่ดีที่ชอบ หรือธรรมในระดับศีล หรือรอบปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับ ความรู้สึกรับผิดชอบ บริสุทธิ์ เกี่ยวกับจิตใจ หรือหลักความประพฤติที่ดีสำหรับบุคคลพึงปฏิบัติ

๒. มาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม

มาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม หมายถึง สิ่งที่ต้องถือเอาเป็นหลักเทียบกับสภาพคุณงาม ความดีทั้งที่อยู่ภายในจิตใจ และที่แสดงออกทางกิริยาที่ควรประพฤติปฏิบัติที่คนในสังคมนั้น องค์การนั้น หรือ ส่วนราชการนั้น ได้ยอมรับนับถือกันมา หรือได้กำหนดร่วมกันขึ้นมาใหม่ และประพฤติปฏิบัติร่วมกัน ยอมรับ ร่วมกันว่าข้อประพฤติอะไรเป็นสิ่งดี อะไรเป็นสิ่งชั่ว อะไรถูก อะไรผิด อะไรควรทำ และอะไรไม่ควรทำ

๓. จรรยาบรรณวิชาชีพ (Professional Code of Ethics)

จรรยาบรรณวิชาชีพ หมายถึง สิ่งที่เป็นที่ยึดเหนี่ยวเพื่อควบคุมการประพฤติปฏิบัติด้วยความดีงามของคนในวิชาชีพ กำหนดขึ้นเพื่อมุ่งให้คนในวิชาชีพมีประสิทธิภาพ ให้เป็นคนดีในการบริการวิชาชีพ ให้คนในวิชาชีพมีเกียรติ ศักดิ์ศรีที่มีกฎเกณฑ์มาตรฐานจรรยาบรรณ

๔. ประมวลจริยธรรมหรือจรรยาบรรณ

ประมวลจริยธรรมหรือจรรยาบรรณสามารถอธิบายได้หลายความหมายที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้

๔.๑ ประมวลจริยธรรมเป็นประมวลความประพฤติที่ผู้ประกอบอาชีพการงานแต่ละอาชีพกำหนดขึ้นเพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียง และฐานะของสมาชิก อาจเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ได้ อาจเรียกว่า มาตรฐานทางคุณธรรม มาตรฐานทางจริยธรรม หรือจรรยาบรรณวิชาชีพ เพราะหมายถึง การนำจริยธรรมหรือความประพฤติที่เหมาะสมสำหรับบุคคลที่อยู่ในอาชีพใดอาชีพหนึ่ง มาประมวลเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อให้บุคคลในกลุ่มอาชีพเดียวกันนั้นปฏิบัติตาม เพื่อเป็นการสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์สำหรับผู้ที่อยู่ในกลุ่มอาชีพนั้น ๆ

๔.๒ ประมวลจริยธรรมเป็นประมวลกฎเกณฑ์ความประพฤติหรือประมวลมารยาทของผู้ประกอบอาชีพนั้น ๆ ต้องเป็นเอกลักษณ์ทางวิชาชีพ ใช้ความรู้ มโนธรรมหรือสมาคมควบคุม

๔.๓ ประมวลจริยธรรมเป็นหลักความประพฤติที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจให้มีคุณธรรมและจริยธรรมของบุคคลในแต่ละกลุ่มวิชาชีพ

๔.๔ ประมวลจริยธรรมเป็นความประพฤติ หรือกิริยาควรประพฤติในหมู่คณะนิยมใช้ในทางที่ดี ดังนั้น ประมวลจริยธรรมข้าราชการของส่วนราชการ จึงเป็นแนวทางปฏิบัติหรือสัญญาประชาคมที่แต่ละส่วนราชการกำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยประมวลจริยธรรมข้าราชการ หากข้าราชการผู้ใดไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการอันมิใช่เป็นความผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาตักเตือน นำไปประกอบการพิจารณาแต่งตั้งเลื่อนเงินเดือน หรือสั่งให้ข้าราชการผู้นั้นได้รับการพัฒนา (พระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน, ๒๕๕๑)

๔.๕ ประมวลจริยธรรม เป็นค่านิยมหลักของสำนักงาน ประกอบด้วยจริยธรรม กลไกและระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม และขั้นตอนการลงโทษ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, ๒๕๕๐)

ข้อกำหนดการปฏิบัติ การปฏิบัติที่ควรกระทำและไม่ควรกระทำ เพื่อรักษาประมวลจริยธรรม

ระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยประมวลจริยธรรม พ.ศ.๒๕๖๔ กำหนดไว้ ดังนี้ ข้อ ๖ ข้าราชการกระทรวงกลาโหมจะต้องยึดถือและปฏิบัติตามเพื่อรักษากฎจริยธรรมของกระทรวงกลาโหม ดังต่อไปนี้

๖.๑ ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยการพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งเอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทั้งจักต้องพิทักษ์ รักษา ปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์และเชิดชูรักษาไว้ซึ่งพระบรมเดชานุภาพแห่งพระมหากษัตริย์เจ้า รวมถึงการนำหลักคำสอนที่ถูกต้องของศาสนามาปฏิบัติให้เกิดคุณธรรมไปสู่ความประพฤติและการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมกระทรวงกลาโหมอย่างเคร่งครัด

๖.๒ ซื่อสัตย์ สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่ เชื่อถือและปฏิบัติตามคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายของผู้บังคับบัญชา ทั้งการปกครองผู้ใต้บังคับบัญชาต้องกระทำด้วยความยุติธรรม รวมถึงการยึดมั่นในข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง และแบบธรรมเนียมของกระทรวงกลาโหมอย่างเคร่งครัด

๖.๓ กล่าวตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม โดยการยืนหยัดกระทำในสิ่งที่ถูกต้องเป็นธรรม และถูกกฎหมาย

๖.๔ การพิทักษ์และรักษาผลประโยชน์ของชาติ ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน รวมถึงการมีจิตสาธารณะ ให้ความช่วยเหลือสังคมในทุกโอกาสที่สามารถกระทำได้

๖.๕ การมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐานและคุณภาพของงาน มีการปฏิบัติราชการด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้

๖.๖ ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม ให้ความช่วยเหลือและบริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัยและไม่เลือกปฏิบัติ รวมถึงการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนโดยไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง ภายใต้กรอบของกฎหมาย

๖.๗ ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ รวมทั้งการเชิดชูและรักษาไว้ซึ่งเกียรติยศ เกียรติศักดิ์ และอุดมการณ์ของข้าราชการกระทรวงกลาโหม

ดังนั้น เพื่อให้การยึดถือและปฏิบัติตนเพื่อรักษาจริยธรรมของกระทรวงกลาโหม เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยประมวลจริยธรรม พ.ศ.๒๕๖๔ กองทัพอากาศจึงได้จัดทำข้อกำหนดการปฏิบัติ การปฏิบัติที่ควรกระทำและไม่ควรกระทำ เพื่อรักษาประมวลจริยธรรม ไว้ดังนี้

จริยธรรมกระทรวงกลาโหม	การปฏิบัติที่ควรกระทำ (Dos)	การปฏิบัติที่ไม่ควรกระทำ (Don'ts)
๑. ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยการพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งเอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทั้งจักต้องพิทักษ์ รักษา ปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์และเชิดชูรักษาไว้ซึ่งพระบรมเดชานุภาพแห่งพระมหากษัตริย์เจ้า รวมถึงการนำหลักคำสอนที่ถูกต้องของศาสนา มาปฏิบัติให้เกิดคุณธรรมไปสู่ 'ความประพฤติ และการปฏิบัติ' ตามประมวลจริยธรรมกระทรวงกลาโหมอย่างเคร่งครัด	๑. มีจิตวิญญาณ และอุดมการณ์ในการปฏิบัติงาน เพื่อสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ๒. ไม่เพิกเฉยต่อการกระทำใด ๆ ที่เป็นการบ่อนทำลายสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ๓. เสียสละ และอุทิศตน เพื่อพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งเอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ ๔. ยึดมั่น และธำรงไว้ในหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ๕. จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และไม่ละเมิดองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี และพระรัชทายาท ไม่ว่าทางกาย หรือทางวาจา ๖. ยึดมั่นในสถาบันพระมหากษัตริย์ ปฏิบัติตนตามแนวทางพระราชดำริ พระบรมราโชวาท ๗. ตระหนักและยึดมั่นในหลักการของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ๘. ตระหนักและยึดมั่นในคุณความดีและประพฤติดนให้สอดคล้องกับคำสอนหรือหลักปฏิบัติของศาสนา ให้เหมาะสมในฐานะที่เป็นข้าราชการ ๙. ตระหนัก เคารพ และปฏิบัติหน้าที่ ตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญในฐานะประชาชนคนไทย	๑. แสดงการต่อต้านการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ๒. วิจารณสถาบันพระมหากษัตริย์ในทางเสื่อมเสีย ไม่ว่ากรณีใด ๆ ๓. นำสถาบันพระมหากษัตริย์ไปแอบอ้างเพื่อหาประโยชน์ให้แก่ตนเอง ๔. ปลอ่ยปละละเลยหรือเพิกเฉยเมื่อพบเห็นว่ามีกระทำที่ไม่จงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ๕. ประพฤติปฏิบัติตนและปฏิบัติหน้าที่โดยไม่คำนึงถึงความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นต่องาน องค์กร รัฐบาล ประชาชน หรือประเทศชาติ ๖. ประพฤติปฏิบัติตนตามความพึงพอใจส่วนตัวโดยไม่คำนึงถึงหลักและคำสอนของศาสนา หรือความเหมาะสมในการเป็นข้าราชการที่ดี ๗. แสดงพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเคลือบแคลงสงสัยว่าเป็นการต่อต้านการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ๘. ใช้ความรู้สึกส่วนตัวในการปฏิบัติหน้าที่หรือมีอคติต่องานที่ปฏิบัติ ผู้ร่วมปฏิบัติงาน องค์กร รัฐบาล หรือประชาชน ๙. ละเมิดหลักสำคัญทางศีลธรรม ศาสนา และประเพณี

จริยธรรมกระทรวงกลาโหม	การปฏิบัติที่ควรกระทำ (Dos)	การปฏิบัติที่ไม่ควรกระทำ (Don'ts)
	๑๐. ประพฤติตนอยู่ในหลักคุณธรรมและศีลธรรมอันดี อุตสาหกิจ มุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบ เพื่อรักษาไว้ซึ่งเอกราชอธิปไตยของชาติ ๑๑. ประพฤติปฏิบัติด้วยความเป็นมืออาชีพเสมอ เพื่อให้ผู้ที่เราเกี่ยวข้องด้วยได้รับความมั่นใจ	๑๐. ไม่จงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และองค์กร (กระทรวงกลาโหม)
๒. ซื่อสัตย์ สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่ เชื่อถือและปฏิบัติตามคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายของผู้บังคับบัญชา ทั้งการปกครอง ผู้ใต้บังคับบัญชาต้องกระทำด้วยความยุติธรรมรวมถึงการยึดมั่นในข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง และแบบธรรมเนียมของกระทรวงกลาโหมอย่างเคร่งครัด	๑. หัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชาส่วนราชการทุกระดับชั้นต้องปกครองผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาด้วยความเที่ยงธรรม และควบคุมให้ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมโดยเคร่งครัด ๒. หัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชาส่วนราชการต้องสนับสนุน ส่งเสริม และยกย่องผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาที่มีความซื่อสัตย์ มีผลงานดีเด่น และยึดมั่นในระบอบคุณธรรม ๓. ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักความถูกต้องตามหลักกฎหมาย หลักวิชาการ และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ๔. ตระหนัก ในบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบทั้งในหน้าที่ราชการและการเป็นข้าราชการที่ดี ๕. ปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบให้เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด และทุกท่วง เมื่อพบว่ามีกรกระทำที่ไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๑. ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่คำนึงถึงหลักกฎหมาย หลักวิชาการ และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ๒. ทำงานโดยไม่รู้หน้าที่ของตนเอง ๓. ทำงานที่มีไขงานราชการในเวลาราชการ ๔. ให้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องต่อผู้บังคับบัญชา ผู้บริหารประเทศ สมาชิกสภา หรือบุคคลอื่น ๆ โดยเจตนา ๕. กลับแก้งผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้ตนได้ประโยชน์และทางก้าวหน้าโดยไม่คำนึงถึงระบบคุณธรรม ๖. ละเลย หรือไม่ให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ๗. ไม่ใส่ใจการปฏิบัติงานและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ๘. ไม่อบรมคุณธรรมและจริยธรรม ๙. เปิดเผยข่าวสารของทางราชการที่ตนทราบจากการดำรงตำแหน่งหน้าที่ของตน

จริยธรรมกระทรวงกลาโหม	การปฏิบัติที่ควรกระทำ (Dos)	การปฏิบัติที่ไม่ควรกระทำ (Don'ts)
	๖. มีความใส่ใจการปฏิบัติงานและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ให้ความสนใจและกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ๗. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรอบคอบรวดเร็วเต็มกำลังความสามารถและกล้ารับผิดชอบในความผิดพลาดที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ๘. อุทิศตนต่อการปฏิบัติหน้าที่ ๙. ปฏิบัติหน้าที่และดำเนินการตามข้อบังคับต่าง ๆ ด้วยความรับผิดชอบ ๑๐. ดำรงตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต	๑๐. ใช้อำนาจบังคับหรือแสดงพฤติกรรมกดดันให้เพื่อนร่วมงาน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือผู้อื่นให้ปฏิบัติตามความต้องการของตน
๓. กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม โดยการยืนหยัดกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย	๑. ปฏิบัติตามกฎหมาย และส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการยุติธรรม ๒. ปฏิบัติต่อข้อเท็จจริงและประเด็นที่เกี่ยวข้องอย่างตรงไปตรงมา และดำเนินการแก้ไขข้อผิดพลาดด้วยความรวดเร็ว ๓. ตัดสินใจดำเนินการใด ๆ ด้วยความรอบคอบ ๔. กล้าแสดงความคิดเห็นหรือทักท้วงเมื่อพบว่ามีกรกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ๕. กระทำในสิ่งที่ถูกต้อง มีความหนักแน่น ๖. เมื่อรู้หรือพบเห็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม ข้าราชการต้องรายงานต่อหัวหน้าส่วนราชการและหรือคณะกรรมการจริยธรรมพร้อมพยานหลักฐาน (หากมี) โดยพลัน	๑. หลีกเลียงกฎหมาย ใช้หรือนำให้ใช้ช่องว่างของกฎหมายเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น ๒. มอบหมายงานอย่างไม่เป็นธรรม ๓. ไม่เคารพกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่หน่วยงานกำหนดขึ้น ๔. ไม่กล้าที่จะเผชิญกับปัญหา ๕. ปล่อยปละละเลยหรือเพิกเฉยเมื่อพบเห็นว่ามีกรกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง หรือไม่เป็นธรรม ๖. ไม่ตัดสินใจ หรือตัดสินใจช้า ไม่ทันการณ์ ๗. ไม่มีความคิดริเริ่ม ไม่เห็นประโยชน์ของการคิดริเริ่ม ๘. ไม่รีบแก้ไขเมื่อเกิดปัญหา ๙. ไม่ยอมรับข้อผิดพลาด

จริยธรรมกระทรวงกลาโหม	การปฏิบัติที่ควรกระทำ (Dos)	การปฏิบัติที่ไม่ควรกระทำ (Don'ts)
	๗. กรณีที่ข้าราชการพบว่ามีกรกระทำหรือเสนอเรื่องที่ฝ่าฝืนจริยธรรมในที่ประชุม ข้าราชการมีหน้าที่ต้องคัดค้านการกระทำดังกล่าว และบันทึกการคัดค้านของตนไว้ในรายงานการประชุม ๘. ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างเคร่งครัด และไม่กระทำการเลี่ยงประมวลจริยธรรมนี้ ในกรณีที่คณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัยว่าการกระทำใดขัดประมวลจริยธรรม ข้าราชการจะกระทำการนั้นมิได้ ๙. ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเป็นหลัก ๑๐. แสดงความคิดเห็นตามหลักวิชาชีพอย่างสุจริต ๑๑. พิจารณาไตร่ตรองข้อเสนอนั้นและคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญด้วยความรอบคอบ	๑๐. ขัดขวางการดำเนินการตามนโยบายต่าง ๆ ที่ได้รับการตัดสินใจโดยชอบธรรมจากผู้บังคับบัญชาแล้ว
๔. การพิทักษ์และรักษาผลประโยชน์ของชาติ ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนและไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน รวมถึงการมีจิตสาธารณะให้ความช่วยเหลือสังคมในทุกโอกาสที่สามารถกระทำได้	๑. ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดถือประโยชน์ของทางราชการ ประชาชน หรือประเทศชาติเป็นสำคัญ ๒. ละเว้นการเรียกรับหรือยอมที่จะรับ หรือดำเนินการอื่นใดที่ประสงค์จะให้ตนเองได้รับประโยชน์ตอบแทนจากการปฏิบัติหน้าที่ ๓. ตั้งใจทำงานจิตอาสาอย่างดีที่สุด ๔. เสียภาษีอย่างถูกต้องครบถ้วนอยู่เสมอ ๕. ยินดีช่วยเหลือและร่วมกิจกรรมส่วนรวมขององค์กร แม้เป็นวันหยุด หรือนอกเวลาราชการ	๑. นำความสัมพันธ์ส่วนตัว มาประกอบการใช้ดุลยพินิจให้เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคล หรือปฏิบัติต่อบุคคลต่างจากบุคคลอื่นเพราะชอบหรือชัง ๒. ใช้เวลาราชการหรือทรัพย์สินและทรัพยากรของทางราชการ เพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตนเองหรือผู้อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมาย ๓. ใช้ตำแหน่ง หรือกระทำการที่เป็นคุณ หรือเป็นโทษแก่บุคคลใด เพราะมีอคติ ๔. เสนอหรืออนุมัติโครงการโดยทุจริต

จริยธรรมกระทรวงกลาโหม	การปฏิบัติที่ควรกระทำ (Dos)	การปฏิบัติที่ไม่ควรกระทำ (Don'ts)
	๖. มุ่งมั่นปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ของประชาชน โดยไม่นำข้อจำกัดมาเป็นกรอบในการตั้งเป้าหมาย ๗. เต็มใจเสียสละอุทิศตน โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ๘. การไม่ทำลายสิ่งของสาธารณะ ๙. การช่วยเหลือเกื้อกูลสามารถทำให้งานสำเร็จลุล่วงได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๕. ใช้ข้อมูลที่ได้มาจากการดำเนินงานเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ตนเองหรือบุคคลอื่น ๖. ใช้อำนาจหน้าที่ในการดำเนินการบริหารงานบุคคลใด ๆ ที่เอื้อประโยชน์กับตนเองหรือพวกพ้องเครือญาติ ในลักษณะผลประโยชน์ทับซ้อน เช่น นอกจากการระบียบย้าย ๗. เอนเอียงเข้าหาฝ่ายการเมืองเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือผู้อื่น ๘. ปฏิบัติงานโดยมุ่งให้เกิดประโยชน์ของตัวเองมากกว่าคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม ๙. ปล่อยปละละเลยหรือเพิกเฉยเมื่อพบเห็นว่ามีกรกระทำที่นำตำแหน่งหน้าที่ที่ไปใช้แสวงหาประโยชน์ส่วนตน ๑๐. รับของกำนัล สิ่งอำนวยความสะดวก หรือผลประโยชน์อื่นใดโดยทุจริต
๕. การมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐานและคุณภาพของงาน มีการปฏิบัติราชการด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้	๑. ปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายอย่างดีที่สุด ๒. พัฒนาตนเองในเรื่องความรู้และทักษะในการทำงาน ๓. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรอบคอบ รวดเร็วเต็มกำลังความสามารถและกล้ารับผิดชอบในความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งพร้อมรับการตรวจสอบจากบุคคลหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการตรวจสอบ	๑. ไม่พัฒนาตนเองในเรื่องความรู้และทักษะในการทำงาน ๒. ไม่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ๓. ปล่อยปละละเลยหรือเพิกเฉยเมื่อพบเห็นว่ามีกรปฏิบัติหน้าที่ไม่เต็มความสามารถที่มีอยู่ หรือตามมาตรฐานเดิมที่เคยปฏิบัติ ๔. ขาดความยืดหยุ่นในการทำงาน ๕. ขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน

จริยธรรมกระทรวงกลาโหม	การปฏิบัติที่ควรกระทำ (Dos)	การปฏิบัติที่ไม่ควรกระทำ (Don'ts)
	๔. รักษาและพัฒนามาตรฐานการทำงานที่ดี เพื่อเพิ่มศักยภาพการทำงานให้ดียิ่งขึ้น ๕. รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและนำความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ไปใช้ในการปฏิบัติงาน และ/หรือประกอบ การพิจารณาพัฒนาการทำงานให้ ๖. ร่วมมือร่วมใจ ช่วยกันปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ สุดความสามารถ เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ ๗. เมื่อเกิดความผิดพลาดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ ต้องรีบแก้ไข และแจ้งให้หัวหน้าส่วนราชการทราบ ๘. ใช้งบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิประโยชน์ ที่ทางราชการจัดให้ ด้วยความประหยัดคุ้มค่า ๙. ลดขั้นตอนการทำงาน แต่ยังคงไว้ ซึ่งคุณภาพ สูงสุด ๑๐. ปฏิบัติหน้าที่โดยสามารถอธิบายเหตุและผล ในเรื่องต่าง ๆ ข้อมูลที่จำเป็นให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบด้วย	๖. ไม่มีการสื่อสารที่เข้าใจตรงกันกับเพื่อนร่วมงาน ๗. ไม่มีการอบรมเรียนรู้หรือแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ๘. ละเลยข้อมูลหรือประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้อง เมื่อต้องให้คำปรึกษา หรือตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ ๙. ใช้เทคโนโลยีที่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ๑๐. นำปัญหาส่วนตัวมาเป็นอุปสรรคในการทำงาน ไม่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน
๖. ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม ให้การช่วยเหลือ และบริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัยและไม่เลือกปฏิบัติ รวมถึงการให้ข้อมูล ข่าวสารแก่ประชาชนโดยไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง ภายใต้กรอบของกฎหมาย	๑. ให้บริการผู้มาติดต่อขอรับข้อมูลข่าวสารอย่างครบถ้วน ถูกต้อง ทันการณ์ และให้ตรงกับความต้องการ ของผู้รับบริการ ภายใต้ระเบียบของทางราชการ ๒. ชี้แจง แสดงเหตุผลที่แท้จริงอย่างครบถ้วนในกรณี ที่กระทำการอันกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพบุคคลอื่น	๑. ปล่อยปละละเลยหรือเพิกเฉยเมื่อพบเห็นว่ามี การกระทำที่ขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ล่าช้า หรือไม่โปร่งใส ๒. มีอคติในการปฏิบัติหน้าที่โดยเลือกปฏิบัติอย่าง ไม่เป็นธรรม ปล่อยปละละเลยหรือเพิกเฉย เมื่อพบเห็นว่ามี การเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม

จริยธรรมกระทรวงกลาโหม	การปฏิบัติที่ควรกระทำ (Dos)	การปฏิบัติที่ไม่ควรกระทำ (Don'ts)
	ทั้งนี้ ต้องดำเนินการภายในสัปดาห์วันทำการ หรือภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด นับแต่กระทำการดังกล่าว หรือได้รับการร้องขอ ๓. ปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบของตนด้วยความถูกต้อง เป็นธรรม เสมอภาค และสะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของทางราชการที่ส่งเสริมความเท่าเทียมกัน และความหลากหลายของสังคม ๔. ปฏิบัติหน้าที่ให้โปร่งใส โดยไม่หลีกเลี่ยง ละเลย หรือละเว้นและไม่ใช้อำนาจเกินกว่าที่มีอยู่ตามกฎหมาย ใช้ดุลพินิจและตัดสินใจ ปราศจากอคติส่วนตนตามข้อมูลพยานหลักฐานและความเหมาะสมของแต่ละกรณี ๕. ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยมีอัธยาศัยที่ดี ปราศจากอคติ และไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลผู้มาติดต่อ ๖. ดูแลและเก็บรักษาข้อมูลอย่างเป็นทางการ ที่ถูกต้อง ครบถ้วน และเปิดเผยต่อสาธารณชนให้มากที่สุดตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด ๗. ปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงความเป็นธรรมที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องนั้นจะได้รับทั้งทางตรงและทางอ้อม ๘. การบริหารงานในลักษณะที่ให้ประชาชนสามารถกำหนดทิศทางและเป้าหมายได้ ๙. รักษาความเป็นกลางโดยปราศจากอคติ	๓. ปกปิด บิดเบือนข้อเท็จจริงของข้อมูลข่าวสารที่ให้บริการแก่ผู้มาติดต่อขอรับข้อมูลข่าวสาร ๔. เปิดเผยข้อมูลทางราชการโดยไม่มีอำนาจหน้าที่ ๕. ดำเนินการต่อกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือเพื่อผลประโยชน์เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ด้วยความไม่เป็นธรรม และขาดความเป็นกลาง ๖. ไม่รับผิดชอบต่อเมื่อที่มีปัญหาร้องเรียนกรณีที่ข้าราชการไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือการร้องเรียนจากประชาชน ๗. ไม่มีความเป็นกลาง ไม่มีความยุติธรรมในหน่วยงาน ๘. ไม่สามารถให้คำแนะนำในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตนแก่ประชาชนได้ ๙. ไม่ยึดมั่นในความถูกต้องในการดำเนินการตามกฎหมายระเบียบแนวปฏิบัติและข้อเท็จจริง ๑๐. ละเมิดพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือทำให้ผู้มาติดต่อราชการได้รับความเสียหาย

จริยธรรมกระทรวงกลาโหม	การปฏิบัติที่ควรกระทำ (Dos)	การปฏิบัติที่ไม่ควรกระทำ (Don'ts)
๗. ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ รวมทั้งการเชิดชูและรักษาไว้ซึ่งเกียรติยศ เกียรติศักดิ์ และอุดมการณ์ของข้าราชการกระทรวงกลาโหม	๑. ตระหนักอยู่เสมอว่าตนเองอยู่ในฐานะข้าราชการ ต้องดำรงตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี ๒. รักษาชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของข้าราชการและส่วนราชการของตน ๓. ตักเตือนข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หากพบเห็นว่ามีพฤติกรรมที่เป็นการทำลายชื่อเสียงหรือภาพลักษณ์ของทางราชการ ๔. ปฏิบัติหน้าที่และประพฤติปฏิบัติตนตามประมวลจริยธรรม ๕. รักษาระยะห่างกับฝ่ายการเมืองอย่างเหมาะสม ไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับฝ่ายการเมืองในเรื่องส่วนตัว ต้องไม่เกรงกลัวอำนาจบารมี และไม่รับใช้ใกล้ชิดจนหมดความสง่างาม ๖. เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา ๗. อุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความรอบคอบระมัดระวัง ๘. ละเว้นการให้สัมภาษณ์ การอภิปราย การแสดงปาฐกถา การบรรยาย หรือการวิพากษ์วิจารณ์อันกระทบต่อความเป็นกลางทางการเมือง ๙. ไม่กระทำการใดที่อันอาจนำความเสื่อมเสียและไม่ไว้วางใจให้เกิดแก่ส่วนราชการ ๑๐. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรอบคอบระมัดระวัง	๑. ไม่รักษาภาพลักษณ์ของทหาร ๒. แสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะโดยไม่คำนึงถึงหน้าที่ความรับผิดชอบในฐานะที่เป็นข้าราชการที่ต้องมีความเป็นกลางทางการเมือง ๓. ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีและนำความเสื่อมเสียต่อตนเองและราชการโดยรวม ๔. แสดงความขัดแย้งภายในส่วนราชการให้บุคคลภายนอกทราบ ๕. ปฏิบัติตนตามแนวทางซึ่งถูกกำหนดโดยกลุ่มการเมืองฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือใช้ทรัพยากรภาครัฐเพื่อกลุ่มการเมืองฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ๖. ไม่ตระหนักในสำนึกรับผิดชอบต่อองค์กร ๗. ประพฤติปฏิบัติตนและปฏิบัติหน้าที่ไม่สอดคล้องกับประมวลจริยธรรม ๘. มีความคิดเชิงลบในการทำงาน ๙. ดำเนินกิจกรรมการกุศลต่าง ๆ โดยไม่ได้รับอนุญาตในสถานที่ราชการ ๑๐. กระทำการใดที่อันอาจนำความเสื่อมเสียและไม่ไว้วางใจให้เกิดแก่ส่วนราชการหรือราชการโดยรวม

